

OBSAH

- 6 Prečo by deti mali klásť veľké otázky?
- 8 Čo je vlastne vesmír?
- 10 Prečo je vesmír taký vzrušujúci?
- 12 Čo je v našej slnečnej sústave?
- 14 Ako vidíme do vesmíru?
- 16 Ako môžeme cestovať do vesmíru?
- 18 Prečo sa ľudia vo vesmíre vznášajú?
- 20 Ako vypúšťame veci do vesmíru?
- 22 Bol Veľký tresk naozaj ohlušujúci?
- 24 Koľko je vo vesmíre galaxií?
- 26 Prečo hviezdy blikajú iba v noci?
- 28 Čo je Slnko?
- 30 Prečo má Merkúr vrásky?
- 32 Môžeme navštíviť Venušu?
- 34 Prečo žijeme na Zemi?

- 36 Čo ovplyvňuje Mesiac?
- 38 Ako satelity krúžia okolo Zeme?
- 40 Žijú na Marse mimozemšťania?
- 42 Čo je škvrna na Jupiteri?
- 44 Prečo má Saturn prstence?
- 46 Prečo je Urán nakrivo?
- 48 Prečo je Neptún taký modrý?
- 50 Je trpasličia planéta iba drobná planéta?
- 52 Odkiaľ sa vzali asteroidy?
- 54 Ako rýchlo letia kométy?
- 56 Narážajú meteory do Zeme?
- 58 Kde sú ďalšie planéty?
- 60 Slovníček
- 62 Register
- 64 Podakovanie

PREČO BY DETI MALI KLÁŠŤ VEĽKÉ OTÁZKY?

Deti kladú najväčšie a najdôležitejšie otázky vôbec. Dospeláci sú takí zaneprázdnení, že sa zabúdajú zaujímať o to, prečo sa veci dejú tak či onak. Ak sa chceš dozvedieť, prečo sa ľudia vo vesmíre vznášajú alebo prečo má Saturn prstence – pýtaj sa! Je dobré prinútiť dospelých, aby o tom premýšľali.

ČO SI MYSLÍŠ?

Odpovede na svoje otázky môžeš nájsť na mnohých miestach – od kníh cez časopisy až po internet. Niekedy však môže byť najväčšia zábava posedieť si a rozprávať sa s kamarátom alebo s rodičom o témach, ktoré ťa zaujímajú. Prečo si TY myslíš, že vesmír je vzrušujúci? TY si myslíš, že na Marse sú mimozemšťania? Užívaj si vymýšľanie vlastných nápadov i hľadanie faktov.

Narážajú
meteory
do Zeme?

Žijú
na Marse
mimo-
zemšťania?

Prečo hviezdy
žiaria iba
v noci?

ZACHOVAJ SI ZVEDAVOSŤ!

Jedna z najlepších vecí na detstve je tá, že sa učíš, prečo sa veci dejú, a pýtaš sa na všetko možné. Život je vzrušujúcejší, keď objavujeme veci okolo seba. Ukazuje sa, že sme súčasťou niečoho väčšieho a že je dôležité chrániť našu planétu. Zároveň nás to udržiava v kontakte s našimi pocitmi. Je úžasné objavovať niečo nové a povedať: „**Ó! Konečne to viem!**“

ISAAC NEWTON
1643 – 1727

BYSTRÁ HLAVIČKA

Isaac Newton úplne zmenil spôsob, akým vidíme vesmír! Bol to zvedavý muž, ktorý si kládol otázky o svete okolo seba. Keď jedného dňa sedel pod stromom, spadlo z neho jablko. Skrsla mu v hlave otázka: „**Prečo?**“ Urobil niekoľko pokusov, aby to zistil, a objavil, že existuje gravitácia – na Zemi aj vo vesmíre!

ČO JE VLASTNE VESMÍR?

To je veľmi veľká otázka pre malého človečika. V skutočnosti asi najväčšia! Vesmír je všetko, čo vnímame. Obsahuje všetok čas, priestor a hmotu – všetko, čo môžeme vidieť, ohmatať, cítiť alebo zmerať, aj všetko, čo nemôžeme! Patria doň všetky planéty, hviezdy a galaxie – a priestor medzi nimi.

ŠUM V POZADÍ

Vesmír je plný zvyškového tepla a žiarenia, ktoré po sebe zanechal Veľký tresk. Keď nie je dobre naladený televízor a počuješ neurčitý šum, jeho malá časť je žiarenie z Veľkého tresku!

Hoci sa nám naša hviezda **Slnko** zdá obrovská, v porovnaní so zvyškom vesmíru je drobná.

Naša galaxia sa nazýva **Mliečna cesta** a má 300 miliárd hviezd. Najväčšie galaxie tvoria až bilióny hviezd!

Vyzerajú ako hviezdy, no v skutočnosti sú to **galaxie**. Najodľahlejšie miesto vo vesmíre, kam sme schopní dovidieť, je galaxia vzdialená 13,4 miliardy svetelných rokov.

VIEŠ, ŽE...

Väčšinu vesmíru tvorí „tmavá energia“, ale zatiaľ netušíme, čo to je!

Vesmír je absolútne obrovský a každú sekundu sa neustále zväčšuje. Galaxie sa od seba vzdalujú rovnakou rýchlosťou, trochu to pripomína bodky na nafukovanom balóne. Nevieme, či vesmír má „koniec“, pretože tak ďaleko nedovíďme.

